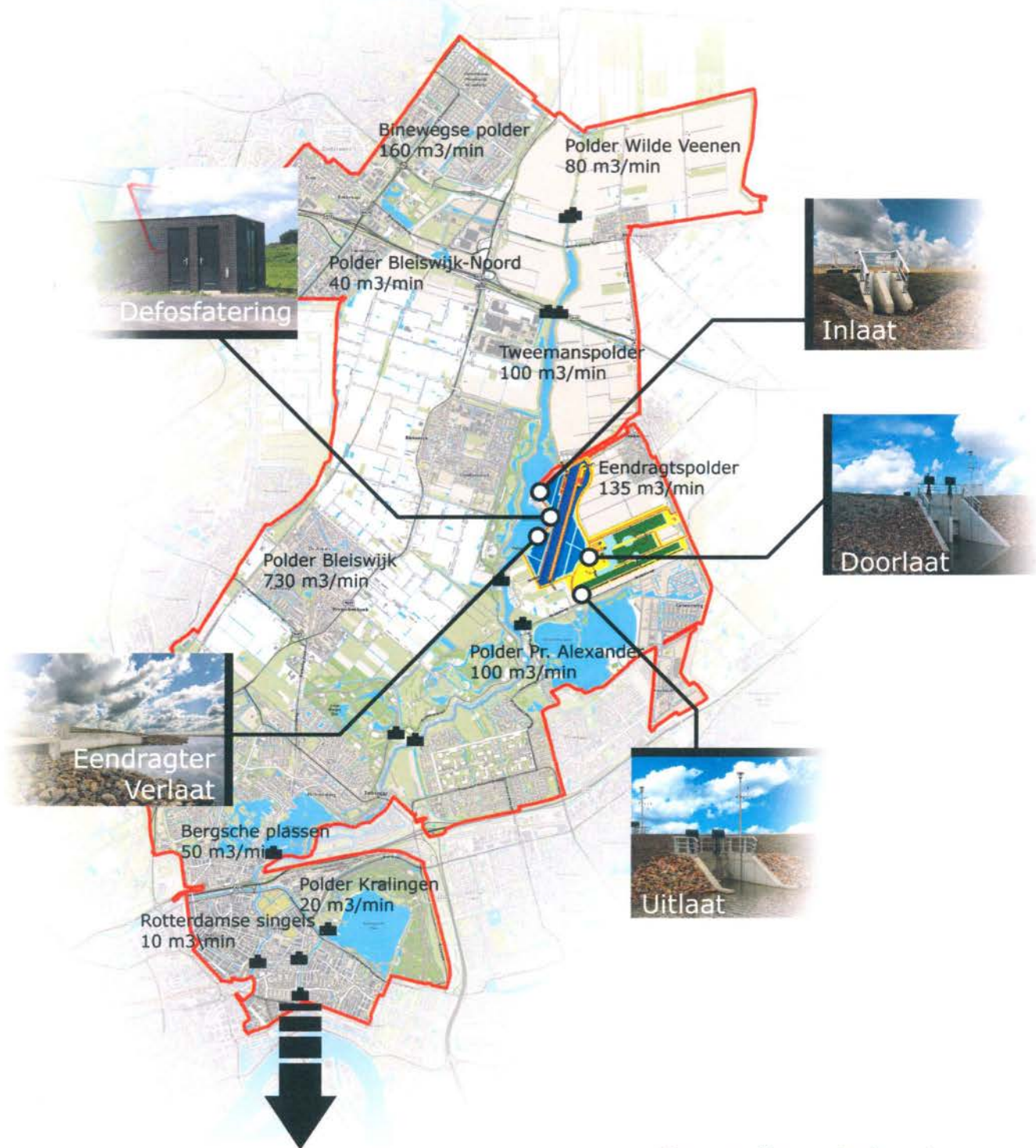

HE
JBB

Bemalingsgebied Rotteboezem Waterberging Eendragtspolder

1200 m³/min

Bemalingstekort
in Rottesysteem:
225 m³/min

Bijzonder buitengebied in de Eendragtspolder

Duurzame combinatie van waterberging, recreatie en een internationale roeibaan

Fietsen, wandelen, varen, van de natuur genieten en sport op topniveau beoefenen: het is straks allemaal mogelijk in de Eendragtspolder. De landbouwgrond wordt er omgetoverd tot een uniek recreatie- en waterbergingsgebied met een internationale roeibaan. Het biedt bezoekers allerlei vormen van ontspanning en zorgt ervoor dat mensen tot in de wijde omtrek droge voeten houden. Diverse overheden werken eendrachtig samen om dit allemaal mogelijk te maken. De herinrichting van de Eendragtspolder is voorjaar 2013 afgerond.

Waarom wordt de Eendragtspolder heringericht?

Vanwege de klimaatverandering hebben we vaker te maken met hevige regenbuien. Al dat regenwater kan overlast veroorzaken. Ook in het stroomgebied van de rivier de Rote. Door water in noodgevallen tijdelijk op te slaan, houden de inwoners in het stroomgebied van de Rote droge voeten. Daarnaast is in de drukke Randstad veel behoefte aan recreatiemogelijkheden en aan groen tussen de verstedelijkte gebieden. Daarom wordt ruim 300 hectare in de Eendragtspolder heringericht tot een gebied voor waterberging en recreatie. De herinrichting biedt de gemeente Rotterdam de unieke kans om in dit waterrijke gebied een internationale wedstrijdroeibaan aan te leggen en zo de sport een extra impuls te geven.

Droge voeten en schoon water

In de Eendragtspolder kan straks 4 miljoen m³ water tijdelijk geborgen worden. Dat is evenveel als 2600 wedstrijdzwembaden vol.

In noodgevallen wordt water via de aflatconstructie Eendragter Verlaat vanuit de Rottemeren in de polder gelaten. Als het peil is gezakt, kan het water weer afgevoerd worden naar de Rottemeren. De grond in de Eendragtspolder bevat veel fosfaten. Dat is goed voor gewassen, maar minder voor de waterkwaliteit. Daarom worden er maatregelen getroffen. De aanplant van riet, een laag zand op de bodem van de roeibaan en een defosfateringsinstallatie zorgen voor helder en schoon water.

Recreatiemogelijkheden

De Eendragtspolder bestaat uit een plasgebied en een plas-drasgebied. In het plasgebied ligt de roeibaan. Onderwatereilanden naast de roeibaan zorgen voor een spannend gebied met slootjes en rietpluimen. Het plas-drasgebied is een moerasachtig gebied met sloten, smalle vaarten en fiets- en wandelpaden. In de Eendragtspolder kunnen de inwoners uit de Randstad vlakbij huis recreëren en bijkomen van de drukte van alledag. Fietsen, kanovaren, skeeleren, wandelen, struinen, roeien, nordic walken en vogelen, het kan er straks allemaal. Het weidse karakter van de polder blijft behouden.

Top- en breedtesport bij de roeibaan

De Willem-Alexander Baan wordt ruim 2,2 kilometer lang en 162 meter breed. Bijzonder is de extra omroeibaan voor warming-up en cooling-down. De baan is ontworpen in nauw overleg met de internationale roeibond FISA en met de Nederlandse roeibond KNRB en voldoet aan de strenge eisen voor internationale wedstrijden. Het wordt een ontmoetingsplek voor sporters, een trainingscentrum voor aanstormend talent en het krijgt een belangrijke functie voor regionale en (inter)nationale roeiwedstrijden. Op het finisheiland komt een hoofdaccommodatie met botenhuis.

Wie werken er samen?

De herinrichting van de Eendragtspolder is een samenwerking tussen de gemeente Zuidplas, het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, het Recreatieschap Rottemeren en de Provincie Zuid-Holland. Zij tekenden in 2006 een realisatieovereenkomst voor de herinrichting van de Eendragtspolder. Omwonenden konden in een klankbordgroep en een bewonersgroep meepraten over de plannen. In 2008 volgde een realisatieovereenkomst tussen de gemeente Rotterdam en het Recreatieschap Rottemeren voor de aanleg van de roeibaan.

Wanneer is het klaar?

Begin 2011 is de eerste schop de grond in gegaan. De roeibaan wordt medio 2012 opgeleverd. De herinrichting van de Eendragtspolder is in het voorjaar van 2013 afgerond.

Hoe is het verkeer geregeld in de Eendragtspolder?

Het verkeer van en naar de Eendragtspolder moet zo min mogelijk overlast veroorzaken in de omgeving. Bezoekers kunnen het gebied bereiken via A12 of A20, de N219, de Groenewegbrug en het Zuideinde. Hier komt een nieuwe weg de polder in. Onderzocht wordt of een nieuwe brug over de ringvaart kan worden aangelegd, zodat het verkeer rechtstreeks vanaf de N219 de Eendragtspolder kan bereiken. Bij de polder komt een parkeerterrein met 350 vaste plaatsen, bij de roeibaan zijn zo'n 100 parkeerplaatsen voorzien. Bij grote evenementen zetten de organisatoren verkeersregelaars in en komen er pendelroutes.

Colofon

© januari 2012

Project Herinrichting Eendragtspolder
p/a G.Z.-H, Postbus 341, 3100 AH Schiedam.

De herinrichting van de Eendragtspolder is een samenwerkingsproject van provincie Zuid-Holland, gemeente Zuidplas, gemeente Rotterdam, hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en recreatieschap Rottemeren.
Contractmanagement: G.Z.-H.
Aannemer: GBM Civiel B.V.

Europees
Landbouwfonds voor
Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn
platteland.

De recreatieve fiets- en wandelstructuur Eendragtspolder wordt mede mogelijk gemaakt met steun van de Europese Unie.

De roeibaan wordt gerealiseerd met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (Kansen voor West) van de Europese Commissie.

De Eendragtspolder ligt tussen de Rotterdamse wijk Nesselande, het dorp Zevenhuizen en de Rottemeren. Ruim 300 hectare van de polder wordt heringericht. Het wordt een uniek buitengebied vanwege de duurzame combinatie van waterberging, recreatie en (top)sport. De roeibaan is medio 2012 klaar, de herinrichting is voorjaar 2013 afgerond. Meer informatie is te vinden op www.eendragtspolder.nl.

Ruimte voor water

Waterberging in de Eendragtpolder

Wie op een mooie dag langs de Rotte loopt, kan zich bijna niet voorstellen dat dat rustig kabbelende water gevaarlijk kan zijn. Toch kan het water voor heel wat overlast zorgen. Met de herinrichting van een deel van de Eendragtpolder slaan we twee vliegen in één klap: we krijgen er niet alleen een groot waterbergingsreservoir bij, maar ook een uniek recreatiegebied met een internationale roeibaan.

Waterberging

Het klimaat verandert. Dat heeft ook gevolgen voor Nederland. We hebben steeds vaker te maken met periodes met extreem veel regen gevolgd door droge tijden. Dat water moet ergens naar toe. Ook is water nodig als reserve voor droge tijden. De bodem is door de oprukkende verstedelijking niet meer goed in staat om het teveel aan water op te vangen. Ook bij het gebied langs de Rotte is dat het geval. Het hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard heeft daarom de Eendragtpolder aangewezen als grootschalig waterbergingsgebied. Hier moet ongeveer vier miljoen kubieke meter water kunnen worden opgevangen. Ter vergelijking: dat is net zoveel als 2600 wedstrijdswembaden vol. Normaal gesproken staat er in dit gebied zo'n anderhalf miljoen kubieke meter water.

'Laten' regelen het waterpeil

Het hoogheemraadschap heeft een slim watersysteem bedacht met een afluut, doorlaat, uitlaat en inlaat. Deze 'laten' regelen het waterpeil in de Eendragtpolder.

Afluut en doorlaat

Als de Rotte en Rottmeren dreigen te overstromen laat het hoogheemraadschap het water via een afluut de Eendragtpolder instromen. Deze afluut heet Eendragter Verlaat. In het plasgebied is ruimte voor drie miljoen kubieke meter water. Bij calamiteiten kan nog eens een miljoen kubieke meter water extra binnenstromen: dit wordt via een doorlaat naar het plasdrasgebied geleid. Het water loopt met een snelheid van twaalfhonderd kubieke meter per minuut de polder in; het duurt 55 uur voor de hele polder vol is.

De Eendragter Verlaat

Impressie van de doorlaat

Uitlaat

Het hoogheemraadschap voert het water weer af met een uitlaat. Deze laat het water uit het plas-drasgebied stromen via de sloot langs de Middelweg naar het gemaal Ir. J.M. Leemhuis-Stout. Het duurt ongeveer drie weken om het water van een volgelopen waterberging weg te pompen. De capaciteit is 135 kubieke meter per minuut.

Inlaat

Voor internationale wedstrijden moet het waterpeil van de roeibaan worden verhoogd. Dat kan door water uit de Hennipsloot via een inlaat naar de roeibaan te laten stromen. Het water uit deze sloot is over het algemeen schoner dan dat uit de Rotte. De capaciteit van de inlaat is tussen de vijftig en honderd kubieke meter per minuut.

Schoon water

De Eendragtspolder is altijd een landbouwgebied geweest. De boeren hebben in het verleden mest gebruikt, waarvan nu nog resten (fosfaten) in de bodem zitten. Deze kunnen het water door algengroei vertroebelen. Om dat te voorkomen zijn extra maatregelen nodig.

Langs de oevers van de sloten en andere waterlopen wordt riet geplant, dat zuivert het water. De bodem van de roeibaan krijgt een dikke laag zand van zo'n 37 centimeter die zorgt dat fosfaten uit de bodem niet kunnen weglekken. Het zand gaat zo vertroebeling van het water tegen. Bovendien komt in het plasgebied een defosfateringsinstallatie. Als het nodig is, wordt de stof FeCl (ijzerchloride) bij het water gevoegd. Hierdoor gaan de fosfaten vlokken, waardoor ze zwaarder worden en neerslaan. Dat gebeurt in een 'vlokkenveld' naast de westelijke roeibaankade.

De Eendragtspolder ligt tussen de Rotterdamse wijk Nesselande, het dorp Zevenhuizen en de Rottemeren. Ruim 300 hectare van de polder wordt heringericht. Het wordt een uniek buitengebied vanwege de duurzame combinatie van waterberging, recreatie en (top)sport. De roeibaan is medio 2012 klaar, de herinrichting is voorjaar 2013 afgerond.

Meer informatie is te vinden op www.eendragtspolder.nl.

Colofon

© januari 2012

Project Herinrichting Eendragtspolder
p/a G.Z.-H, Postbus 341, 3100 AH Schiedam.

De herinrichting van de Eendragtspolder is een samenwerkingsproject van provincie Zuid-Holland, gemeente Zuidplas, gemeente Rotterdam, hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en recreatieschap Rottemeren.
Contractmanagement: G.Z.-H.
Aannemer: GBM Civiel B.V.

Europees
Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn
platteland.

De recreatieve fiets- en wandelstructuur Eendragtspolder wordt mede mogelijk gemaakt met steun van de Europese Unie.

De roeibaan wordt gerealiseerd met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (Kansen voor West) van de Europese Commissie.

Rust en ruimte

Recreëren in de Eendragtspolder

Wie in zijn vrije tijd graag naar buiten gaat om zich te ontspannen, kan straks zijn hart ophalen in de Eendragtspolder. Eenmaal heringericht biedt het tal van mogelijkheden voor recreatie. Niet alleen kano-, roei- en skeelerfans vinden hier wat van hun gading, maar ook nordic walkers en vogelaars kunnen er uitstekend terecht.

In de drukke Randstad zijn groene gebieden van groot belang. De inwoners kunnen daar vlakbij huis recreëren en bijkomen van de drukte van alledag. De overheid ziet de noodzaak hiervan in en heeft in het Structuurschema Groene Ruimte (1998) bepaald dat in het gebied Zoetermeer-Zuidplas tweeduizend hectare voor bos, recreatie en groen kan komen. Het Rijk, de provincie Zuid-Holland en de Stadsregio Rotterdam hebben daar afspraken over gemaakt en bepaald dat de Eendragtspolder voorrang heeft bij de aanleg van grote groengebieden.

Fietsen en wandelen

In het gebied komen fietsroutes die aansluiten op bestaande routes langs de Rotte en in de wijk Nesselande. Deze routes zijn natuurlijk ook geschikt om op te skeelers. Wandelaars kunnen kiezen tussen een route van

ongeveer vijf kilometer door het gebied en een van ongeveer dezelfde lengte om het plas-drasgebied. Voor de liefhebbers wordt een laarzen-wandeling uitgezet.

Natuur

Waterhoentjes, futen, eenden, maar ook aalscholvers zijn de vogelsoorten die straks in de nieuwe Eendragtspolder te zien zijn. Vogelaars maken kans in de rustige uren nog veel meer soorten te spotten, zoals de kleine karekiet of de bairds strandloper. Te verwachten is dat hier straks ook bijzondere planten te zien zijn, zoals diverse riet- en zeggesoorten en andere aan de veenbodem gebonden plantensoorten.

Watersport

In de Eendragtspolder wordt een internationale roeibaan gerealiseerd. Hier kunnen topsporters, maar ook scholieren, senioren en verenigingen terecht. Het plasgebied en het plas-drasgebied zijn prima plekken om te kanoën. De smalle waterlopen tussen de drassige groene gebieden zorgen voor avontuur en afwisseling. Ook op de roeibaan is het goed kanovaren. Voor wie een langere tocht in de omgeving (Rotte) wil maken, zijn er overdraagplaatsen langs de Rotte, de Hennipkade en de ringvaart van de Zuidplaspolder. De overdraagplaats aan de Rotte is ook geschikt voor roeiboten. Ligt er ijs, dan kunnen de schaatsen bij de Eendragtspolder uit het vet gehaald worden.

Recreatieve voorzieningen

Een deel van het terrein wordt zo hoog aangelegd dat het altijd droog blijft staan, ook als de polder wordt gebruikt als waterberging. Hier is ruimte voor recreatieve voorzieningen. Welke voorzieningen het aanbod komen verrijken, is nu nog niet bekend.

Bereikbaar

Het recreatiegebied is straks aan de oostkant bereikbaar via een ingang bij het Zuideinde in Zevenhuizen en aan de zuidkant via de Middelweg. Halverwege, bij de eilanden aan de Slingerkade, is ruimte voor recreatieve voorzieningen. Er komen circa 350 parkeerplaatsen. Verderop, bij de roeibaan, worden zo'n 100 parkeerplaatsen aangelegd.

De Eendragtspolder ligt tussen de Rotterdamse wijk Nesselande, het dorp Zevenhuizen en de Rottemeren. Ruim 300 hectare van de polder wordt heringericht. Het wordt een uniek buitengebied vanwege de duurzame combinatie van waterberging, recreatie en (top)sport. De roeibaan is medio 2012 klaar, de herinrichting is voorjaar 2013 afgerond.

Meer informatie is te vinden op www.eendragtspolder.nl.

Colofon

© januari 2012

Project Herinrichting Eendragtspolder
p/a G.Z-H, Postbus 341, 3100 AH Schiedam.

De herinrichting van de Eendragtspolder is een samenwerkingsproject van provincie Zuid-Holland, gemeente Zuidplas, gemeente Rotterdam, hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en recreatieschap Rottemeren.
Contractmanagement: G.Z-H.
Aannemer: GBM Civiel B.V.

Europees
Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn
platteland.

De recreatieve fiets- en wandelstructuur Eendragtspolder wordt mede mogelijk gemaakt met steun van de Europese Unie.

De roeibaan wordt gerealiseerd met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (Kansen voor West) van de Europese Commissie.

Willem-Alexander Baan

Internationale roeibaan met allure

Het wereldkampioenschap roeien in de Eendragtspolder. Dat is één van de doelstellingen als straks de Willem-Alexander Baan is voltooid. De Willem-Alexander Baan wordt een roeibaan die voldoet aan de strenge normen van de internationale roeibond. Maar niet alleen internationaal toptalent kan hier straks zijn hart ophalen: watersporters vinden hier alles van hun gading. De baan is in 2012 klaar.

De grootschalige waterberging en de sportieve ambities van de stad waren aanleiding voor de gemeente Rotterdam om plannen te maken voor een internationale roeibaan. De Nederlandse roeibond (KNRB) en de internationale bond (FISA) waren nauw betrokken bij de ontwikkeling. De Willem-Alexander Baan is geschikt voor top- én breedtesport. Een sportvoorziening voor roeien, maar met zijn ruim 2 kilometer lange paden ook geschikt voor fietsen, skaten en hardlopen. Het wordt een ontmoetingsplek voor diverse sporters, een trainingscentrum voor aanstormend talent en het krijgt een belangrijke functie voor regionale en (inter)nationale roeiwedstrijden.

Baan met mogelijkheden

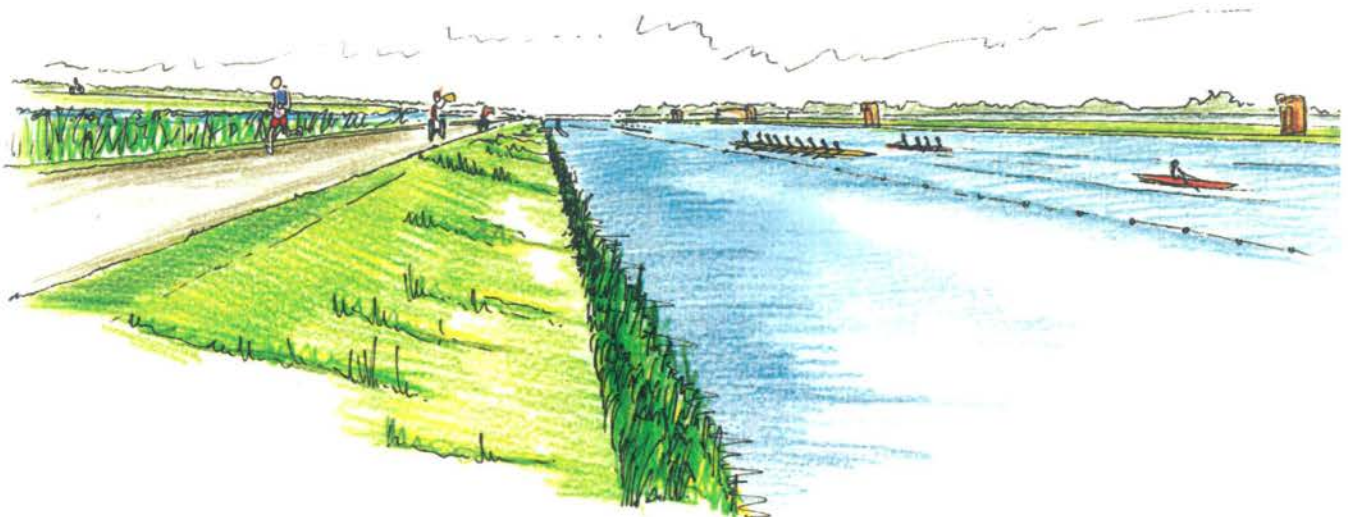
De roeibaan, met een lengte van ruim 2,2 kilometer, krijgt acht banen van 13,5 meter breedte met twee maal 27 meter aan vrije ruimte aan de zijkanten. Bijzonder aan de roeibaan is de omroeibaan met warming-up en cooling-down. Op de westelijke kade komt een verhard fietspad, zodat coaches mee kunnen fietsen. De oostelijke kade dient als camerabaan en bevoorradingsweg. Bij de start staat een aligneurshut, van waaruit de aligneur controleert of alle roeiboten goed aan de start liggen. Finishen gebeurt bij het finisheiland waar de hoofdaccommodatie en de botenloods zijn gesitueerd. Hier kunnen ook tenten en een tijdelijke tribune worden neergezet. De watergangen naast de roeibaan en de roeibaan zelf zijn ook geschikt voor recreatief kanoën. Er komt een overdraagplaats naar de Rotte voor degenen die daar verder willen varen. De voorzieningen bij de roeibaan worden gerealiseerd door BAM Utiliteitsbouw.

De omroeibaan voor warming-up en cooling-down

Foto: KNRB - Katie Steenman

Aantrekkelijke voorzieningen

De vele bijzondere voorzieningen en activiteiten maken de roeibaan voor veel sporters aantrekkelijk.

- trainingsfaciliteit en roeicentrum voor het dagelijkse roeien, wedstrijden en evenementen
- opleidingscentrum voor: schoolroeien, jeugdroeien, talentontwikkeling, seniorenroeiers, veteranen, trainingskampen en roeivakanties
- ontmoetingscentrum voor sporters: hardlopers, skaters en wielrenners
- hoofdgebouw met kleedkamers, botenloods en restaurant

- werkplaats
- fitnessruimte
- mogelijkheid tot verenigingsgebouwen

De Stichting Willem-Alexander Baan spant zich in om deze plannen te verwezenlijken. Kijk voor meer informatie over de stichting op www.willemalexanderbaan.nl. Meer informatie over de ontwikkeling van het gebied en de roeibaan is te vinden op www.eendragtspolder.nl en www.rotterdam.nl/willemalexanderbaan.

Luchtfoto najaar 2011. Foto: Foto Service Nederland

De Eendragtspolder ligt tussen de Rotterdamse wijk Nesselande, het dorp Zevenhuizen en de Rottemeren. Ruim 300 hectare van de polder wordt heringericht. Het wordt een uniek buitengebied vanwege de duurzame combinatie van waterberging, recreatie en (top)sport. De roeibaan is medio 2012 klaar, de herinrichting is voorjaar 2013 afgerond.

Meer informatie is te vinden op www.eendragtspolder.nl.

Colofon

© januari 2012

Project Herinrichting Eendragtspolder
p/a G.Z-H, Postbus 341, 3100 AH Schiedam.

De herinrichting van de Eendragtspolder is een samenwerkingsproject van provincie Zuid-Holland, gemeente Zuidplas, gemeente Rotterdam, hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en recreatieschap Rottemeren.
Contractmanagement: G.Z-H.
Aannemer: GBM Civiel B.V.

Europees
Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn
platteland.

De recreatieve fiets- en wandelstructuur Eendragtspolder wordt mede mogelijk gemaakt met steun van de Europese Unie.

De roeibaan wordt gerealiseerd met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (Kansen voor West) van de Europese Commissie: Europa investeert in uw toekomst.

Werk in uitvoering

Eendragtspolder wordt heringericht

Dagelijks zijn mannen op machines en in vrachtwagens aan het werk op het bouwterrein dat de Eendragtspolder nu nog is. Ze zijn bezig met grond afgraven en opbouwen, bruggen bouwen en waterwerken aanleggen, daarbij geholpen door GPS en satellieten. Vanuit de bouwkeet bereiden de aannemer en zijn medewerkers het werk nauwgezet voor.

De eerste schop is begin 2011 de grond ingegaan. Eind 2011 is het grondwerk voor het plasgebied gereed en is de roeibaan helemaal uitgegraven. In 2012 worden de bruggen gebouwd en de waterwerken gerealiseerd die het water inlaten, doorlaten en uitlaten. De roeibaan is in september 2012 gereed. De oplevering van het totale project is in 2013.

Geen grondtransport buiten het bouwterrein

Eén pluspunt van het werk in uitvoering is dat grondtransporten niet nodig zijn. Alle grond die wordt opgegraven, wordt op het bouwterrein zelf verwerkt. De kades en eilandjes worden bijvoorbeeld gemaakt van grond uit de polder. Voor de omgeving betekent het dat er geen overlast is van bouwverkeer.

Er gaat aardig wat grond om in de Eendragtspolder. In totaal wordt 2,4 miljoen kubieke meter grond verplaatst. Dat zijn 111.000 vrachtwagens vol. Als je die allemaal op een rij zet, krijg je een file van Zevenhuizen tot

Een shovel

Vorbereidingen bouw doorlaat

aan Marseille. In het plasgebied wordt 1,8 miljoen kubieke meter grond verzet en in het plas-drasgebied is dat 0,6 miljoen kubieke meter. Er wordt ook nog eens 250.000 kubieke meter zand verwerkt.

Kunstwerken

In het gebied worden verschillende 'kunstwerken' aangelegd, zoals dat in vaktaal heet. Op de vier hoeken van de roeibaan komen verkeersbruggen, waarvan er drie veertig meter overspannen en eentje tachtig meter. In het plas-drasgebied komen zes fiets- en voetgangersbruggen, tien duikers en vier overkluizingen over gasleidingen. Er wordt voor vijftien kilometer aan waterkerende kaden aangelegd. Het merendeel hiervan is nieuw, de Rottekade en de Hennipkade worden aan de binnenzijde van de dijk versterkt.

Een grader

Wist u dat?

- Per week werd in 2011 100.000 kubieke meter grond verplaatst. Dat is per werkdag 20.000 kubieke meter. Dat zijn 1000 vrachtwagens, die bij elkaar een rij van 10 kilometer vormen.
- Voor de fundering van de wegen is 60.000 ton zand en puin nodig.
- Voor de inlaat, doorlaat en uitlaat worden in totaal 83 betonnen funderingspalen geslagen en 64 strekkende meter stalen damwand. Daarnaast is tijdelijk 75 meter damwand nodig om droog te kunnen werken.
- Voor de wegen is 30.000 ton asfalt nodig.
- Machines hebben brandstof nodig. In 2011 ging er per dag een tankwagen diesel doorheen, dat is 15.000 liter. In totaal wordt 1,8 miljoen diesel gebruikt.

De machines

Voor het grondwerk zijn zo'n 60 machines ingezet.

- 30 rupskranen
- 20 dumpers
- 2 shovels
- 1 dragline
- 4 bulldozers
- 1 of 2 graders
- 1 of 2 waterwagens

Heien door slappe bodem

Voor verschillende bouwwerken worden heipalen aangebracht ter fundering. Het eerste deel van de paal zakt zo door de kleilaag heen. Net als een mes door een pakje boter. Pas halverwege krijgt de paal weerstand. De stevige zandlaag die onder de laag klei ligt, zorgt voor een goede fundering.

Satelliet is handig hulpmiddel

Satellieten zorgen ervoor dat we overal op aarde onze positie kunnen bepalen. Het Global Positioning System GPS bestaat uit 24 satellieten, die in zes vaste banen om de aarde draaien. Ze zenden signalen uit die door GPS-ontvangers kunnen worden ontvangen. Navigatiesystemen maken hier dankbaar gebruik van. Ook in de Eendragtspolder wordt GPS ingezet. Het is een praktisch hulpmiddel bij het grondwerk en bij het bepalen van de exacte locatie van heipalen en damwanden. De machinisten op de rupskranen werken ermee. Kranen zijn daarom met antennes uitgerust, zodat de signalen van de satellieten goed te ontvangen zijn. Van tevoren wordt een werktekening ingelezen in het GPS-systeem. Een schermje in de kabine laat zien wat het profiel van de ondergrond moet worden. Dankzij satellieten ziet de machinist waar en hoeveel grond moet worden afgegraven of opgehoogd. GPS werkt ook onder water of in dichte mist.

Een bulldozer

Roebaai met bouwweg er doorheen

De Eendragtspolder ligt tussen de Rotterdamse wijk Nesselande, het dorp Zevenhuizen en de Rottemeren. Ruim 300 hectare van de polder wordt heringericht. Het wordt een uniek buitengebied vanwege de duurzame combinatie van waterberging, recreatie en (top)sport. De roeibaai is medio 2012 klaar, de herinrichting is voorjaar 2013 afgerond.

Meer informatie is te vinden op www.eendragtspolder.nl.

Colofon

© januari 2012

Project Herinrichting Eendragtspolder
p/a G.Z.-H, Postbus 341, 3100 AH Schiedam.

De herinrichting van de Eendragtspolder is een samenwerkingsproject van provincie Zuid-Holland, gemeente Zuidplas, gemeente Rotterdam, hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en recreatieschap Rottemeren.

Contractmanagement: G.Z.-H.
Aannemer: GBM Civiel B.V.

Europees
Landbouwfonds voor
Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn
platteland.

De recreatieve fiets- en wandelstructuur Eendragtspolder wordt mede mogelijk gemaakt met steun van de Europese Unie.

De roeibaai wordt gerealiseerd met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (Kansen voor West) van de Europese Commissie.

Strijd om droge voeten

De geschiedenis van de Eendragtpolder

Als je nu rondkijkt in de omgeving van de Rotte kun je het je bijna niet voorstellen, maar er is een tijd geweest dat hier geen dijken of kaden nodig waren om het land tegen overstromingen te beschermen. Het land lag hoog boven de zeespiegel en het overtollige regenwater vloeide af via natuurlijke veenviertjes als de Rotte, de Gouwe en de Schie naar zee of naar rivieren die daarmee in verbinding stonden. Dat was in de eerste eeuwen van onze jaartelling.

Gronden ontginnen

Dat veranderde toen de bewoners de gronden gingen ontginnen. Zij verwijderden de oorspronkelijke begroeiing en groeven sloten om de gronden te ontwateren. Hierdoor daalde de veenbodem en moesten ze de sloten dieper maken. Dat herhaalde zich tot de bodem zo laag lag dat de bewoners kaden en dijken moesten aanleggen om het land tegen het water te beschermen. Op een gegeven moment waren zelfs molens nodig om het water weg te laten lopen. Eerst waren dat nog door mens of dier aangedreven molens. Later, in de eerste helft van de vijftiende eeuw, kwamen de windmolens. De veengronden werden polders.

Onderhoud aan kaden en dijken

Het toenmalige landsbestuur besefte dat goed onderhoud van de kaden en dijken van groot belang was voor de landen daarachter. Floris V besliste in 1273 dat het land tussen de Schie en de Gouwe alleen verkocht mocht worden aan mensen die over voldoende geld beschikten om dat onderhoud te kunnen plegen. Hij bevestigde ook het gezag van het hoogheemraadschap van Schieland, een voorloper van het huidige hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, dat nog steeds zorgt voor het waterstaatkundige beheer in dit gebied.

Natuurlijke geulen zorgden in de IJzertijd voor ontwatering van het veengebied

Veenplassen

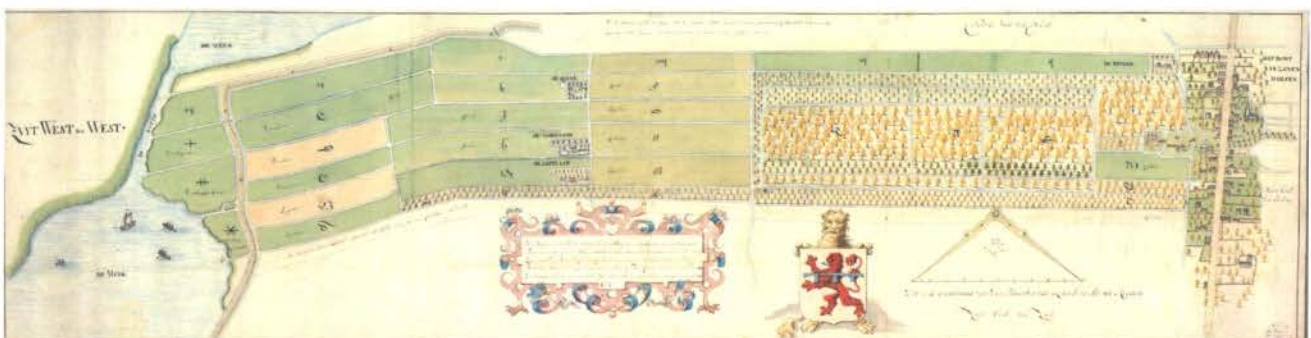
De bewoners groeven de veengrond af, omdat die goede brandstof bleek op te leveren: turf. Dat gebeurde op zo'n grootschalige manier dat grote plassen ontstonden, die soms de vorm van een binnenzee aannamen. Veeteelt en akkerbouw waren zo goed als onmogelijk geworden. Deze gebieden brachten daardoor geen belastinggeld meer op. Dat was voor de toenmalige overheid reden om de plassen droog te maken.

Kaart van de Zwanlasche polder, de latere Eendragtpolder

Eendragtpolder

Onder Zevenhuizen lagen rond 1700 uitgestrekte veenplassen die uit drie polders bestonden. De bestuurders stelden voor deze polders een droogmakingsplan op. De uitvoering hiervan verliep niet altijd even soepel; in die tijd kende men onze betekenis van het woord 'poldermodel' nog niet. Het duurde ruim zestig jaar voor de droogmakerijen klaar waren. Op 13 maart 1760 werd besloten een deel van die polders de 'Eendragtpolder' te noemen.

Kaart van Zevenhuizen uit 1790

Schilderij van de zes windmolens in de polder

Windmolens

In de hierop volgende eeuwen werden de mogelijkheden om het water in dit gebied te beheersen steeds verder verbeterd, ondanks veel onderling geruzie van de betrokken partijen. De Eendragtspolder is tot in de jaren twintig van de vorige eeuw bemalen door windmolens, waar andere polders al aan het eind van de negentiende eeuw waren overgestapt op stoom- en later ook dieselmolens. Pas in 1927 nam een elektrisch gemaal het over, ook nu weer na de nodige strijd.

Zelfstandig bestuur

In het verleden had iedere polder een eigen bestuur. Na de watersnoodramp in 1953 ontstond een concentratie van polderbesturen. In 1970 kregen de provincies meer taken en bevoegdheden bij het waterbeheer. De meeste provincies - ook Zuid-Holland - droegen deze taak over aan de

waterschappen. In Schieland verloren alle polders, dus ook de Eendragtspolder, op 1 januari 1974 hun zelfstandigheid. Voortaan vielen ze onder het hoogheemraadschap van Schieland, tegenwoordig het hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard.

Onder water

Eeuwenlang hebben achtereenvolgende polderbesturen hun best gedaan - met wisselend succes - om de Eendragtspolder droog te maken en te houden. Nu wordt een deel hiervan weer onder water gezet. Het lijkt niet met elkaar te rijmen, maar het doel is hetzelfde: zorgen dat de bewoners van het achterland droge voeten houden. droogmakingsplan

BEELDMATERIAAL: MUSEUM ZEVENHUIZEN

Bovenmolen van de Eendragtspolder, deze stond vlakbij de toekomstige inlaat

De noordelijke ondermolen, een van de zes molens van het schilderij hierboven

De Eendragtspolder ligt tussen de Rotterdamse wijk Nesselande, het dorp Zevenhuizen en de Rottemeren. Ruim 300 hectare van de polder wordt heringericht. Het wordt een uniek buitengebied vanwege de duurzame combinatie van waterberging, recreatie en (top)sport. De roeibaan is medio 2012 klaar, de herinrichting is voorjaar 2013 afgerond.

Meer informatie is te vinden op www.eendragtspolder.nl.

Colofon

© januari 2012

Project Herinrichting Eendragtspolder
p/a G.Z-H, Postbus 341, 3100 AH Schiedam.

De herinrichting van de Eendragtspolder is een samenwerkingsproject van provincie Zuid-Holland, gemeente Zuidplas, gemeente Rotterdam, hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en recreatieschap Rottemeren.
Contractmanagement: G.Z-H.
Aannemer: GBM Civiel B.V.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

De recreatieve fiets- en wandelstructuur Eendragtspolder wordt mede mogelijk gemaakt met steun van de Europese Unie.

De roeibaan wordt gerealiseerd met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (Kansen voor West) van de Europese Commissie.

Ruimte voor waterberging

Bij dreigende wateroverlast kan in de Eendragtspolder vier miljoen kubieke meter water tijdelijk worden opgeslagen. Dankzij de waterberging houden bewoners in de wijde omtrek droge voeten en kunt u genieten van een waterrijk recreatiegebied. U kunt er lekker fietsen, wandelen, nordic walken, vogels kijken, kanovaren, roeien, picknicken, struinen en vliegeren.

tot ziens in de Eendragtspolder

3 Fosfaten uit het water

De Eendragtspolder was voorheen landbouwgebied. Boeren gebruikten er mest, waarvan nu nog resten (fosfaten) in de bodem zitten. Deze kunnen het water door algengroei vertroebelen. Om dat te voorkomen worden de fosfaten uit het water gehaald. Dit gebeurt in een vlokkenkanaal.

8 De doorlaat en het plas-drasgebied

Via deze doorlaat wordt water van het plasgebied naar het plas-drasgebied geleid, een moerasachtig gebied met sloten, smalle vaarten en fiets- en wandelpaden. Opslagcapaciteit: 1 miljoen m³ water. Via de uitlaat verderop in het gebied wordt het water afgevoerd naar de Rotte.

4 De Eendragter Verlaat

Als het waterpeil op de Rotte te hoog dreigt te worden, laat het hoogheerraadschap water via deze aflat de Eendragtspolder in stromen. Dit gebeurt met 1200 m³ per minuut, dat is een badkamer vol water per seconde. In 55 uur staat de polder vol water.

9 De omroeibaan

Parallel aan de roeibaan ligt de omroeibaan voor warming up en cooling down. Bij wedstrijden kunnen de deelnemers via deze omroeibaan naar de startstreep roeien. Wel zo handig.

1 Roeipaviljoen en botenloods

Op het finisheiland staat het roeipaviljoen met de botenloods. Op de begane grond liggen de kleedkamers, de doping- en fitnessruimte. Op de eerste verdieping is de kantine met prachtig uitzicht over de roeibaan. Het gebouw ligt hoog genoeg om droog te blijven als de polder tijdelijk onder water staat.

5 Overdraagplaats

Bootjes kunnen via deze overdraagplaats van de Rotte naar de Eendragtspolder getild worden. Of andersom natuurlijk.

10 De uitlaat

Water uit de polder wordt afgevoerd via deze uitlaat en komt uiteindelijk weer in de Rotte terecht.

2 Inlaat

Voor internationale wedstrijden moet het waterpeil van de roeibaan een meter worden verhoogd. Dat gebeurt door water uit de naastgelegen Hennipsloot via deze inlaat naar de roeibaan te laten stromen. Het water uit deze ringvaart is meestal schoner dan dat uit de Rotte. Dat is belangrijk bij internationale wedstrijden.

6 De roeibaan

De internationale Willem-Alexander Baan heeft alle voorzieningen die nodig zijn voor internationale wedstrijden en voldoet aan de eisen van de Wereldroeibond FISA. De baan is 2,2 km lang, 162 meter breed en 2 meter diep, bij internationale wedstrijden is dat een meter meer (zie 2).

11 Biologische composietbrug

Dit is de eerste biologische composietbrug ter wereld. Composiet is een kunststof van glasvezel en hars. Het is duurzamer dan veel andere bouwmaterialen. In deze brug is een biologische hars op basis van maïs toegepast, waardoor deze brug extra milieuwinst oplevert.

fietsen en wandelen in de waterberging Eendragtspolder

7 Plasgebied met onderwatereilanden

In het plasgebied zijn de onderwatereilanden duidelijk herkenbaar. Bij een laag waterpeil vallen ze droog. De onderwatereilanden zijn aangeplant met riet. Dit draagt bij aan helder en schoon water. Opslagcapaciteit: 3 miljoen m³ water.

Colofon © 2013

Dit is een uitgave van het recreatieschap Rottemeren en het hoogheerraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. recreatiezuidholland.nl en hnsk.nl

droge voeten route

Dankzij de waterberging Eendragtspolder houden bewoners in de wijde omtrek van de rivier de Rote droge voeten. Ontdek hoe het werkt!

Tip:
wandelen langs
de graspaden
halverwege
de kades

- wandel- en fietsroute 6 km
- uitbreiding fietsroute met 3 km
- uitbreiding wandelroute met 3 km

Wat ligt waar?

- 1 Roeipaviljoen en botenloods
- 2 Inlaat
- 3 Fosfaten uit het water
- 4 De Eendragt Verlaat
- 5 Overdraagplaats
- 6 De roeibaan
- 7 Plasgebied met onderwatereilanden
- 8 De doorlaat en het plas-drasgebied
- 9 De omroeibaan
- 10 De uitlaat
- 11 Biologische composietbrug

Parkeren P

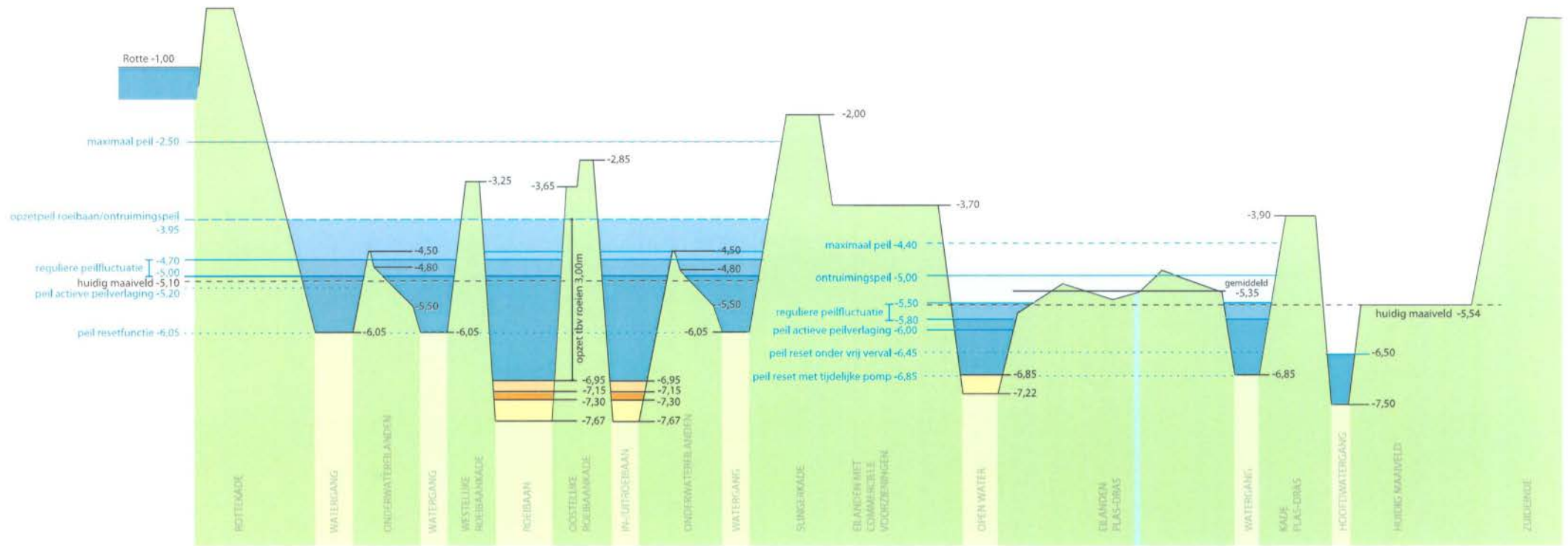
De auto kunt u parkeren bij de centrale parkeerplaats aan de Van Oudheusdenweg of bij de parkeerplaats aan het Plein Holland Acht.

Uitkijktoren III

Bij de centrale parkeerplaats staat een uitkijktoren. Vanaf het plateau op zeven meter hoogte heeft u een prachtig uitzicht over de Eendragtspolder en omgeving. Neem gerust een kijkje!

Kijk voor meer fiets- en wandelroutes op: recreatiezuidholland.nl. Informatie over het werk van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard vindt u op www.hhsk.nl. Volg ons op Twitter: [@HeerlijkBuiten](https://twitter.com/HeerlijkBuiten) [@hhsenk](https://twitter.com/hhsenk)

Copijn Tuin- en landschapsarchitecten
Eendragtspolder 25-02-2010

